

LA IRRELLEVÀNCIA DELS ORÍGENS

Gonzalo Fernandez Codina

Estudiant de la Universitat de Barcelona

Farà pocs anys sortia en diversos diaris la història de Jennifer Teege que, als anys 90, descobrí que era la néta de Amon Goeth, el comandant nazi que va dirigir el camp de concentració de Plaszow. Doncs bé, pel que explicaven els diaris, sembla que descobrir aquesta informació havia canviat per complet la seva vida. En el seu llibre deia: *“El primer xoc per a mi va ser descobrir un llibre sobre la meva mare i la meva família que explica coses sobre la meva identitat que m’havien ocultat. No sabia gairebé res de la meva mare biològica [...] El segon xoc va ser conèixer els fets que va cometre el meu avi”*.

Quina història més curiosa, no? Per què hauria de canviar la seva vida pel fet de saber allò fet per cert desconegut fa molt de temps? No entenc pas la reacció de J. Teege.

Però vaja, ha de ser cosa meva, perquè fins i tot el mateix Luke Skywalker va cridar de dolor en conèixer que el seu pare no era un altre que el dolent més dolent de la galàxia: DarthVader. Però tot i la meva simpatia cap a Luke Skywalker, no aconsegueixo comprendre què pot importar-li a un què ha fet o deixat de fer un desconegut.

Per tot això, i a fi de comprendre a Skywalker, he considerat interessant reflexionar sobre aquesta qüestió que, actualment, s’ha denominat *“el dret a conèixer els orígens biològics”*.

Introducció

Per “dret a conèixer els orígens biològics” s’entén la facultat de conèixer la *identitat civil* dels progenitors, bé perquè es tracti d’una persona adoptada, nascuda mitjançant la donació de gàmetes, o bé gestada en un “ventre de lloguer”. Hauríem de tenir aquest dret?

A Catalunya ja es reconeix per al cas de les persones adoptades. Però existeixen bones raons per a defensar un dret així? Personalment m’inclino en contra. Crec que valorar aquesta informació és quelcom sense sentit. Més concretament, crec que els arguments que s’han donat a favor del valor d’aquesta informació no són convincents. Al meu parer ha de

pesar més la *intimitat* dels progenitors que la *curiositat* dels descendents.

Els arguments que analitzaré en aquest article són els que, el 2016, publicava el Comitè de Bioètica de Catalunya en el seu informe al respecte.

Primer argument: “la forja de la identitat”

A les primeres pàgines del informe hi llegim:

“L’element clau que atorga raó de ser al dret a conèixer els orígens és el paper que exerceix en la construcció de la identitat personal, en la mesura que la identitat ve donada pel conjunt de característiques que fan que una persona sigui ella mateixa (p.9).

I en una línia similar es diu més endavant que: *“Privar-lo conscientment d’una part d’aquesta informació és tancar-li opcions, sigui quina sigui la funció o importància que el subjecte li atorgarà a la informació. Ocultar a una persona el coneixement sobre el seu origen comporta negar-li un dels elements constitutius de la seva identitat, a partir de la qual es distingeix de la resta i es pot individualitzar en relació amb aquells dels quals prové (p.10).*

És a dir, expressat amb paraules més planes, segons el Comitè de Bioètica de Catalunya, perquè una persona pugui “forjar la seva pròpia identitat” fa falta conèixer coses tals com en quin ventre va estar un els mesos abans de néixer. Sincerament em sembla molt difícil de creure. Ans al contrari, la identitat de cadascú es forma amb les experiències que un vagi tenint i les accions que vagi realitzant. En canvi, el que va succeir abans de qualsevol experiència i acció —abans del naixement— no pot tenir cap importància.

No aconsegueixo imaginar de quina manera raonable un es podria “forjar” diferent en saber que el seu donant de gàmetes es diu Juan Pérez, informàtic de Múrcia de 40 anys, en comptes de anomenar-se Carlos Sánchez, forner de Galícia de 30 anys. Com funcionaria? En el primer cas un desenvoluparia afició per l’enginyeria i en el segon cas afició per la rebosteria?

Donar-li importància a aquest tipus d'informació és com creure en l'horòscop i forjar-se d'una forma o una altra en funció del mes de naixement. Sí, la gent pot valorar el que vulgui a l'hora d'autodefinir-se, però això no ho converteix en un dret. Encara més obvi: voler conèixer el nom de la dona gestant és com voler saber el nombre, model i planta de la incubadora en la qual un va estar en néixer. Té això algun sentit? O més precisament, quina relació pot tenir això amb la forja de la pròpia identitat?

Però els problemes no acaben aquí. Tornem de nou al cas de Jennifer Teege. En el seu cas la informació "crucial" no va tenir res a veure amb els seus pares sinó amb els avis. Sorgeix llavors la pregunta: si efectivament els orígens són importants per a la forja de la identitat, com d'enrere pot una persona legítimament remuntar-se? És a dir, el suposat dret al coneixement dels orígens comprèn als pares, potser als pares i als avis, potser als pares, avis, i besavis, etc.

Naturalment que els nostres ancestres deixen una gran petjada en nosaltres: el meu pare portava ulleres, el seu pare portava ulleres, i el pare del seu pare... no hi veia molt bé. És a dir, ningú dubta que molts trets físics, biològics o de caràcter s'heretin, això és obvi. El que poso en dubte és la importància del coneixement de *la identitat* dels ancestres. És a dir, voler saber *com* eren els teus pares —alts o baixos, malaltissos o saludables, etc.— és òbviament rellevant. No obstant això, saber la seva identitat civil —el seu nom i cognom, domicili, professió...— no té cap sentit.

Segon argument: la identitat-intimitat

En un sentit similar, algú podria dir que un té dret a aquesta informació no tant perquè sigui molt important en si mateixa, sinó perquè és informació sobre un mateix. És a dir, encara que —per exemple— el mes en què un neixi no és important per a la forja de la pròpia identitat, això no treu que sigui una informació *personal*.

Així efectivament argumenta també el Comitè que diu:
El dret al coneixement, i més al coneixement sobre "lo meu", és inherent al principi d'autonomia i al dret a la llibertat. [...] Altres persones no poden decidir unilateralment que jo pugui saber o no alguna cosa sobre la meua pròpia constitució.
ja que el Comitè entén que la intimitat —un bé que ha de ser protegit— és: *El conjunt de característiques que fan que una persona sigui ella mateixa*

No obstant això, no és cert que tinguem un dret positiu tant elevat. El dret a la intimitat, un dret en tot cas negatiu, en absolut comporta el dret de conèixer *tot* el que té a veure amb un mateix.

M'explico: si efectivament tinguéssim dret a conèixer tot aquell conjunt de característiques que fan de nosaltres *nosaltres* —com sosté el Comitè— llavors tindriem dret a conèixer una infinitat de coses. Des del nombre de cabells que tenim fins a un complet perfil psicològic. Des del nostre codi genètic fins a les nostres capacitats atlètiques i intel·lectuals, ja que totes aquestes característiques ens fan qui som molt més que l'anecdòtic detall de quina dona ens va prestar el seu ventre uns mesos o d'on procedeixen certs gàmets. Però el cas és que no tenim pas dret a una cosa ni a l'altra.

Però més encara, succeeix que els "orígens" d'un no són informació sobre un mateix. Considerem el següent: imaginin que els presento a la meua mare i els dic, "*mirin, es diu Maria, nascuda tal any i a tal lloc*". Que potser creuriu que, ara, en conèixer la identitat civil de la meua mare, em coneixen millor a mi? Què potser haurien descobert alguna cosa sobre mi? Òbviament no. I per què? Simplement perquè la identitat dels progenitors i la identitat dels descendents no té res a veure.

D'altra banda, la intimitat que sí que es veuria afectada en cas de consagrar aquest dret seria la dels progenitors. Ja que saber si una persona ha donat semen o òvuls, o si una dona ha decidit llogar el seu ventre, recau clarament dins del camp de la intimitat de cadascú. Això sí que és informació rellevant sobre la vida d'una persona, sobre quines decisions importants ha pres.

Així doncs, no es tracta, com pretén el Comitè, d'un conflicte de dues intimitats, la de fills i la de progenitors: l'única intimitat en joc és la dels progenitors enfrontada simplement a la curiositat dels descendents.

Conclusió

Darrere d'aquestes idees aquí criticades encara batega una visió retrògrada de la paternitat i la maternitat. Una visió medievalista que no acaba de desprendre's de certa rèmora "biologicista" sobre la paternitat. Si de debò ens creguéssim que els únics pares, els pares que de debò importen, són els que realitzen la tasca educativa, veuríem als progenitors biològics com el que realment són: una anècdota.

Referències

TEEGER, J.; SELLMAYER, N. (2013). *Mein Großvater hätte mich erschossen*. Reinbek bei Hamburg. Rowohlt.

"El derecho a conocer los orígenes biológicos y genéticos de la persona". *Comitè de Bioètica de Catalunya* (24 febrer 2016, 97a reunió plenària). Consultable a: comitebioetica.cat